

ВАЛЕРИ ПЕТРОВ
МЕКО КАЗАНО

chitanka.info

Макар да беше нощ, малката уличка край градския парк, на която живееха Светльо̀ви, беше цялата жълта и червена, защото цветовете на есента се виждаха и в тъмното — нещо невероятно и на което още не може да бъде дадено обяснение. Толкоз беше хубаво, че можеше да се напише за него така:

*Ах, колко е хубаво! Листата са всички
сякаш от блокче за водни боички:
виж, ясенът който цял в пламък червен е,
се моли на буква: — Дай жълто на мене! —
а жълтият бук му отвърща: — Съгласен,
но дай ми ти първо червенко от ясен! —
И толкоз са пъстри и шарени всички,
че няма в боичките толкоз панички,
какви ти панички! — езикът ни даже
не може със думи докрай да изкаже
колко е хубаво!...*

Но Светльо̀ се мъчеше да заспи в своята стаичка и едва ли виждаше всичко това. Беше си взел в креватчето шестте индианеца от пластмаса и един му се беше отпечатал на бузата.

Прозорецът беше само притворен и едно голямо Куче го бутна и влезе с мек скок в стаята. Седна на ръба на креватчето и засвири с тромпета си някаква тъжна музика.

И странно беше, че Светльо̀ отвори очи не когато то засвири, а когато замлъкна последният му звук.

— Тихо! — предупреди го Кучето с лапа пред уста.

— Защо? — запита Светльо̀, като отметна одеялото и се изправи в креватчето си.

— Защото съм дошло да те спася — каза Кучето. — Ти чувал ли си за санбернарските кучета?

— Не — каза Светльо̀. — Какви са?

— Огромни и къдрави, бели на черни петна. Обичат да си играят с децата. И носят коняк на шията си, за да спасяват хората.

— Как ги спасяват?

— Не знам точно как — призна си Кучето. — Сигурно някой, като му се пие много коняк, а няма пари, или пък гастрономът е затворен, те го спасяват.

— А! — каза Светльо. — Ама ти не си огромно и къдраво.

То наистина беше на вид съвсем обикновено улично куче с клепнали уши. Само дето свиреше на тропет и наистина носеше бутилка коняк на шията си.

— Е, та какво, като не съм?

— Значи, не си... как го каза?

— Санбернарско. Съм! — каза Кучето. — И ако е въпросът за породата, аз имам не само една, а не мога да ти кажа колко!

— Хе! — засмя се Светльо.

— Да, това е шега, разбира се — каза Кучето. — Но работата е другаде и за да ти я изясня, ще ти изпея една песен.

— Ще събудиш всички! — каза Светльо.

— Няма — каза Кучето. — Този наш разговор никой не може да го чуе.

— А защо тогава ми каза тихо?

— Понякога си противореча — каза Кучето. — Ти ще слушаш ли, или няма да слушаш?

И запя с басов глас:

*— Всички гледат породата,
търсят расови белези,
а пък има в природата
удивителни мелези.*

*Тъй че, както при хората, приятелче мое,
и при нас е по-важно сърцето какво е!*

— А какво е твоето сърце? — запита Светльо.

— Санбернарско — каза Кучето. И прибави: — Иначе щях ли да съм тук?

— А защо си дошло? — запита Светльо.

— Във връзка с писмото — каза Кучето. — Получил си писмо от баба си с три лева в него. И понеже ти трябва още, за да си купиш

пистолет пръскалка, се готвиш да ѝ напишеш, че не си ги получил.

— Не е вярно! — каза Светльо.

— Кое не е вярно? — намръщи се Кучето.

— Не за пистолет, а за индианци! — каза Светльо.

— А, така — да! — каза Кучето. — Помислих, че отричаш изобщо. А нали си имаш индианци?

— Ама само шест! — каза Светльо.

— Ясно — каза Кучето. — И за да си купиш още, възнамеряваш да ѝ напишеш: „Мила бабо, трите лева не ги получих“.

— Да — призна си Светльо.

— Само че, меко казано, не си прекалено умен — каза строго Кучето. — И знаеш ли защо?

— Защо? — попита Светльо.

— Защото баба ти, като прочете писмото, ще си помисли: „Щом не е получил писмото ми с парите, отде знае, че са били точно три лева?“ Ще разбере, че си я излъгал, и ще си каже: „Аз толкоз го обичам Светлето, а той...“ И ще си свали очилата... Тя има очила, нали?

— Има — каза Светльо, като преглътна.

— Видиш ли, че всичко зная? — каза Кучето. — Ще си свали очилата, ще ги потърка... Ей, ей! Какви са тези капки по бузката ти, сякаш са те пръскали с пистолетче?... Хайде, хайде, успокой се!

Но Светльо беше заровил глава във възглавницата и хълцаше:

— Остави ме!

— Е, как ще те оставя? — каза Кучето. Беше толкоз объркано, че си забрави породата. — Где се е чувало сенготарско куче...

— Друго беше! — каза, подсмърчайки, Светльо.

— Санбернарско исках да кажа — поправи се Кучето. — Где се е чувало изобщо куче спасител да оставя човек в беда, колкото и той да е загубен.

— Ти си загубен! — изплака Светльо.

— Загубен в преспите, исках да кажа — изясни се Кучето. — И няма да обиждаш, защото ще престана да те утешавам.

— Аз не искам да ме утешаваш! — проплака Светльо.

— Ти не искаш, ама аз искам! — каза Кучето.

— Защо?

— Защото си ми симпатичен, затова — каза Кучето. — Хайде, нали не си го написал още! Я си представи, че си го написал и

изпратил! А? Какво ужасно нещо щеше да бъде! Щом сега така плачеш, как ли щеше да плачеш тогава?

При тези думи Светльо ревна двойно по-силно.

— Слушай, ей! — скочи уплашено Кучето. — Ти да не си го написал?

— Да-а-а! — реवेशе Светльо.

— И да не си го пуснал случайно?

— Да-а-а-а-а! — зарева още по-силно Светльо. — Пусна-а-ах го!

— Леле! — каза с лапа на бузата Кучето.

И двамата запяха, като не се чуваха един друг, което — нека запомним това — ще се окаже важно по-нататък:

*— За индианци трима
направих аз така, че,
о, баба ми да има
заради мен да плаче!
Нещастие! Нещастие! — пееше Светльо.*

*— За трима мохикани
от евтина пластмаса?
На детските романи
последници това са!
Нещастие! Нещастие! — пееше Кучето.*

Но като свършиха пеенето. Кучето отпи от бутилката си, доби смелост и каза:

— Няма страшно! Тръгвай с мене! Ще го измъкнем от кутията! В коя кутия го пусна?

— При градинката. До ъгъла, дето...

— Ти на мене ъглите няма да ми ги обясняваш — прекъсна го Кучето. — Хайде!

Докато говореха, Светльо, бос и по пижамка, се беше вече качил на гърба му (това разбираше то под „Тръгвай с мене!“), стените на стаята бяха изчезнали и двамата се понесоха в тръс под жълто-

червените листа на дърветата. Бяха уверени, че ще успеят, и весело запяха:

*— По суша, въздух и море
не може нищо да ни спре,
преследваме
защото
на Светльоето
писмото!*

Но по едно време Кучето се спря.

— Какво има? — попита го Светльо.

— Сърцето ме заболя — каза Кучето.

— От тичането ли? — попита Светльо.

— Не — каза Кучето, като го смъкна от гърба си. — Заболя ме, като си спомних за един алпинист, който се беше загубил преди много зими. Камбаната бие: дин-дон, дин-дон! Аз изскачам навън в пълна готовност! Явно някой е заплашен от бялата смърт! Добре, ама през нощта навалял сняг и следите никакви ги няма! Прибягвам до обонянието си, но моето обоняние, за сведение, пробива метър и трийсет снежна покривка! Подушвам аз, значи, отде е минал и тръгвам. Вървя, вървя, вървя. Ама бързам, защото всяка секунда е важна, разбираш! А насреща ми духа, бие в очите! „Донерветер!“ — викам си...

— Какъв вятър? — попита Светльо. Двамата бяха седнали.

— Един, който духа в Немска Швейцария — обясни Кучето. И продължи: — Вървя, вървя. Стигнах до едно място, дето беше паднала лавина. „Брей — рекох си — ако е отдолу, спукана му е работата!“ Ровя, ровя, гледам: нещо се подава! Продължавам да ровя, защото, разбираш, всяка секунда е важна!...

Кучето се обърна с гръб към Светльо и пак отпи от бутилката.

— И какво стана? Спаси ли го? — попита нетърпеливо Светльо.

— Не. Излезе някакъв клон. Значи — не беше под лавината. Тръгнах аз пак по гребена, дето свързва Гросглокнерфюрстеншпице с Обервайсенгрубенмюнценхох...

— А какво значи?

— Планини. И по гребена, по гребена, стигнах до една пропаст. Ами ако е паднал в нея? Гледам нещо се чернее на хиляда метра подолу. Ако е той, трябва да му се окаже бърза помощ. Всяка секунда е важна! Викам си „Бер фурхт — мих нихт!“ и...

— Какво значи?

— „Мечка страх — мене не!“ Вързах се и...

— Ама нали?...

— ... Съм куче, ще кажеш? Но тренирано! Спускам се надолу, с риск всеки миг да полетя в бездната. Най-сетне слязох долу, приближавам се до черното, дето се виждаше отгоре...

То прекъсна разказа си, за да отпие от бутилката.

— И какво? Той ли беше? — попита Светльо.

— Не. Друг клон.

— И накрая намери ли го?

— Не.

— Умрял, значи?

— Не, напуснал хотела, без да се обади в регистрацията. После се разбра.

— Ама защо тогава те заболя сърцето? — запитва Светльо.

Кучето го погледна учудено.

— Как защо? Хубав въпрос! Защото си спомних колко път бях блъскал напразно и колко безсъвестни хора има!

Но Светльо не остана доволен от разказа.

— Само дето загубихме толкова време! — каза той. — А писмото?

— Писмото ще го стигнем. Лесна работа! — каза Кучето.

То качи пак на гърба си Светльо и двамата се понесоха отново към пощенската кутия. Ето ги, пристигнаха. Кутията беше окачена на някакво дърво. Кучето се изправи на задни лапи и бръкна в нея.

— Тази моя лапа — говореше то — е измъквала толкоз неща, че ти просто не можеш да си представиш колко! Веднъж измъкнах една огромна пържола!... Аха! Ето! Напипах го!...

То си кривеше лакътя (ако може да се каже така за куче), вдигаше се на пръсти и най-сетне каза:

— Нещо май...

— Не можеш ли да го измъкнеш? — попита разтревожен Светльо.

— Не мога „да я“! — каза Кучето.

— Как „да я“? — не разбра Светльо.

— Лапата — обясни Кучето — Не мога да я измъкна. И трябваше Светльо да го прихване през корема и да го вдигне нагоре, за да помогне на кучето спасител да освободи лапата си от прореза. Но напразно, наложи се да смъкнат кутията.

— Не може! — каза Кучето, като седна до нея. — Не било толкоз лесно. Има някои невъзвратими неща, знаеш!

— Какви „невъзвратими“? — запита Светльо, като също седна.

— Такива. Направиш ги, а после не можеш да ги възвратиш. А понякога ти остава и лапата вътре...

Есенните листа шумяха над тях и Кучето запя:

*— Има неща, мой приятелю млад,
които не могат да се връщат назад.
Например има
счупени вази,
петна по килима,
лъжи като тази...*

То разклати пощенската кутия и тъжно зави:

— Ау-у-у!

И продължи:

*— ... Затуй моят голям санбернарски съвет е:
дечица, щом почвате нова игра,
за минутка се спрете и за миг проверете
дали тя е наистина чак толкоз добра,
и отложете я, ако сте
с чувство, че може би пакост е!*

Това последното беше нещо като припев и Кучето започна отново:

— *Защото пакости, приятелю млад,
извират отвсякъде в избор богат:
лъжи и лъжички,
малки измени,
които ний всички
вършим, замени.
Ау-у-у!
Затуй моят голям санбернарски съвет е...*

То щеше да продължи, но Светльо го прекъсна.

— Какви „малки измени“? — запита той.

— Отде да знам? — каза Кучето. — Понякога ги говоря едни такива! И какво ще правим сега?

— Ще чакаме до сутринта да отворят кутията! — каза решително Светльо. — И ще си го взема.

— Ами да! — каза Кучето.

И двамата зачакаха.

Отнейде се обади вятърът и листата зашумяха.

— Студе-дено ли ти е? — запита Светльо.

— Да-да... — каза Кучето.

— И на мене — призна си Светльо.

Но Кучето продължи.

— ... да-даже никак!

— И на мене-не-не! — каза тогава Светльо.

Но Кучето все пак го загърна със своята канадка.

В този миг обаче над главите им се раздаде силно тракане — тр-р-р — и по ствола на близкото дърво се спусна голям Кълвач.

— Да имате едно аналгинче? — каза той.

— То се знае, че имаме — каза Кучето и му подаде хапче.

Кълвачът го глътна без вода.

— Ужасни главоболия! — оплака се той. — Да си блъскаш главата денем и нощем! И съм станал един разсеян!... Кой сте вие?

— Санбернарско куче и едно момченце — каза Кучето. — А ти кой си?

— Професор Кълви — отговори Кълвачът. — И какво правите тук посред нощ?... Ужасно главоболие!

— Чакаме помощ — каза с надежда Кучето. — Можеш ли да пробиеш тази кутия?

— Кой тия? — каза Кълвачът. — Недочувам!

— Кутия! — извика му Кучето. — Пощенската! Да я отвориш!

— Непрекъснато мозъчно сътресение! — каза Кълвачът, сякаш не беше чул отговора му. — А няма как, трябва да се поддържа природното равновесие. И защо чакате?

— За да си вземем едно писмо обратно! — извика Кучето.

— От брат му? — каза Кълвачът. — Е, защо го търсите в кутията? Писмата се носят по къщите.

— Обратно, не от брат му! — извика Кучето. — Негово писмо до баба му! Искаме да си го вземем!

— „От брат му“, „до баба му“! — ядоса се Кълвачът. — Кълва се, тоест кълна се във всички корояди и какавиди, нищо не разбирам! И защо казваш „искаме“? Двама ли сте писали писмото, или само той?

— Той, но... — каза Кучето. — Понеже аз...

— А защо иска да си го вземе? — прекъсна го Кълвачът.

— Защото има нещо сбъркано в него — каза Кучето.

— В него ли? — попита Кълвачът, като посочи Светльо. — Е, да. То си личи.

— Не, в писмото! — поправи го Кучето.

— Поне да ми даваха малко отпуск. Непрекъснато сътресение! — каза Кълвачът. — И какво сбъркано?

— Едно нещо.

— Какво нещо?

Светльо и Кучето се спогледаха.

— Такъв си е той! — каза тихо Кучето. — Работата му е да дълбае. — И извика силно в ухото на Кълвача: — Една грешка! Правописна!

Но стана още по-лошо.

— Защо крещиш бе! Защо крещиш! — развика се Кълвачът. — Писнало му! Какви са тези думи? Питаш ги човешки, а те... Сбогом тогава!

Той започна да се катери по дървото, но изведнъж се спря и се вгледа в Светльо:

— Чакай! Ти нямаш ли една фланелка с каубоец отпред?

— Имам — каза Светльо.

— Ами защо не каза! — каза Кълвачът. — Още малко да се скараме! Извинявай за острите думи. Значи, не съм се излъгал. Сега, като те видях отгоре, те познах. Значи, ти си онова момченце, дете, когато децата ме замерваха с камъни, каза: „Недейте, той е полезен!“ Благодаря ти! Благодаря ти! — Той беше вече слязъл на земята, стискаше ръката на Светльо и продължаваше да повтаря: — Защо не ми го каза веднага?

Светльо вдигна рамене:

— Ами така...

— От скромност — помогна му Кучето.

— Още по-добре — каза Кълвачът. — Как се казваш, малки защитнико на природата?

— Светльо.

— Ами да! Светльо! Хубаво име! Такава щастлива случайност! С какво мога да ти помогна, Светльо?

— Ако можеш да отвориш тази кутия — каза Светльо.

— Като едно нищо и за нула време! — каза Кълвачът. — Доброто дело винаги се възнаграждава, както е известно от приказките. Ти го знаеш нали?

— Да — каза Светльо.

И Кълвачът запя, като подскачаше и разперваше от време на време крила, тъй че под тях пламваше червеният му пуловер:

*— Ах, колко е радостно,
ах, колко е радостно,
когато доброто лика ти краси,
когато вежлив си
и тъй услужлив си,
че всички в квартала ти викат „Мерси!“,
и любимец си — да, да! —
на околната среда!*

Престана да подскача и каза:

— А сега на работа!

И заудря с клюна си пощенската кутия, която още не пускаше лапата на Кучето.

Т-р-р-р! Искри засвяткаха, пушек се вдигна, а Кълвачът говореше:

— Какво е това за мене!... Когато човек цял живот е вършил полезна работа... и е майстор в професията си... Но кой цени, кой оценява?... Все казват „кълвачи“, „зубрачи“...

Той продължаваше да говори дори когато беше вече завършил работата си, но Светльо и Кучето не го слушаха — Кучето си тръскаше изтръпналата лапа, а Светльо надничаше в кутията.

Но кутията беше празна!

— Няма го! — каза Светльо.

— Ау! — тъжно излая Кучето.

— Какво няма? Какво ау? — попита Кълвачът.

На Светльо не му се говореше и очите му отново се бяха напълнили със сълзи.

— Писмото — каза Кучето.

Но Кълвачът пак дочу накриво:

— Кой е смотан? На кого викате смотан? Алкохолик! Я ми дъхни!

— Писмото! Моето писмо! — извика му Светльо. — Няма го!

— Какво твое писмо? — каза Кълвачът, но този път бързо се сети: — А, да, до баба ти! Ами да, няма да го има, разбира се, ти кога си го пуснал? Преди вечеря, нали?

— Да — каза Светльо.

— А те ги събират по-късно — каза Кълвачът тъжно. — Тези главоболия! Много съм разсеян и не ми дойде наум да ти го кажа. Ето, то си пише!

И наистина на кутията пишеше:

„Последно събиране на писмата — 24 ч.“

— А сега е 25 и четвърт. Колко жалко! — каза Кълвачът. Той седна до двамата. — Много съм нещастен, Светльо, че не можах да ти помогна!

Тримата — Кучето, Кълвачът и Светльо по пижамка седяха печални и есенните листа шумяха над тях.

— А ти защо каза, че го напипваш? — каза плачливо Светльо.

— Така ми се стори — оправда се Кучето. И след известно време прибави: — Все пак сме напреднали.

— Как напреднали? — каза Светльо.

— Вече знаем, че писмото не е в кутията — каза Кучето.

— А къде е?

— В пощата, къде! — каза Кучето, като отпи отново от коняка.
— Тръгваме!

Тримата скочиха на крака, но Кълвачът си погледна часовника.

— Пощата затваря след десет минути. Няма да успеем!

Тримата пак седнаха печални...

Но изведнъж се чу рев на спортна кола и отнякъде влетя една Костенурка. Движеше се с пълна скорост и като видя тримата, започна да се върти около тях:

— Писта! Писта! Кой сте вие?

Кучето трябваше да надвиква мотора:

— Ние сме Нюфаундлендското куче...

— Санбернарското бе! — подсказа му Кълвачът.

И Кучето се поправи:

— ... Санбернарското куче, професор Кълви и едно момченце. А ти кой си?

— Коки № 1! — извика Костенурката. — Но не мога! Писта! Писта! Бр-р-р!

— Какво не можеш?

— Не мога да давам интервюта! — викаше Костенурката състезател. — Не обичам славата и нямам време! Трябва да тренирам! Тоя път вече...

— Не се съмняваме, Коки! — извика Кълвачът. — Но ще можеш ли да ни...

Но Костенурката състезател го прекъсна:

— Да ви покажа чудеса? Ще мога, разбира се! Не обичам да се хваля, но сега съм в отлична форма!

И запя:

— Първи от формулата?

Първи от серията?

Чувствам се сраснал

*със каросерията?
Бр-р-р!*

— С тебе сме, Коки! — надвика бръмченето му Кучето. — Искахме само да те попитаме ще можеш ли да...

Но и то не успя да се доизкаже.

— Как няма да мога! — викаше Коки № 1. — Брррр! Нали ви казах! Аз съм най-бързата костенурка на света. С упорство и тренинг всичко се постига! Писта! Писта!

Но изведнъж се вгледа в Светльо, забави кръговете си и спря.

— Чакай, ти как се казваш?

— Светльо! — каза Светльо.

— Как, как?

— Светльо! — помогна му Кучето. — „С“ като Самолет, „В“ като Вертолет, „Е“ като Ероплан...

— Чакай! — спомни си Коки. — Не беше ли ти тоя Светльо, дето ми оказа помощ, когато веднъж изскочих от пистата и се обърнах с шасито нагоре? Ти беше, нали? Не ме мамят острите ми състезателски очи, нали?

— Не те мамят, разбира се — каза професор Кълви.

И Светльо потвърди:

— Да!

Костенурката състезател беше въвн от себе си от радост:

— Колко се радвам! Колко се радвам! Каква рядка и щастлива случайност! Ела в моите състезателски обятия! Ти си добро момче, а добрите дела винаги се възнаграждават! За три минути и десет секунди сте на пощата. Нали за там бързате?

— Ти отде знаеш? — учуди се Светльо.

Но Костенурката състезател не му отговори. Тя вече пееше познатата песничка:

*— Ах, колко е радостно,
ах, колко е радостно,
когато доброто лика ти краси!...*

И когато свърши да пее, извика:

— Хайде качвайте се! И дръжте се здраво!

Тримата скочиха върху корубата ѝ. Тя нададе мощен рев и полетя към пощата. Беше неописуемо весело. Ура! Щяха да стигнат навреме!

Но изведнъж моторът на Костенурката изпука, тя намали скоростта си и спря.

— Какво стана? — каза Светльо.

— Нещо компресията... — каза смутено Коки №1.

— Как „добре си е тя“, като не върви? — каза професор Кълви. Пак беше дочул криво.

— Да опитаме с манивелата! — предложи Кучето.

Опитаха, но Коки не мръдна.

— Трябва да е в палеца на показалеца на динамото! — каза той, като се мъчеше да си поправи повредата.

— А според мен се е запушила дясната клапа на левия ти разпределител — каза професор Кълви. — Дай ляв мигач!... А сега десен!

Коки намигна първо с лявото, после с дясното око.

— Нищо им няма! — каза Кучето. — Хайде да бутаме!

— Задавена е, няма да запали! — каза Кълвачът.

— Да я бутаме до пощата, казвам! — каза Кучето.

— А, така да! — каза Кълвачът.

Но Светльо си помисли, че така щяха да се придвижват още по-бавно, и каза плачливо:

— Съвсем ще закъснеем!

— А, значи той да ти помага, а ти на него не? — смъмри го Кълвачът. — На това ли ви учат в училище? Хайде, хайде да бутаме!

Тримата се наредиха зад Костенурката.

— Освободи от скорост! Хайде! Пак ще стигнем!

И почнаха да бутат.

Костенурката бавно потегли и тримата запяха:

*— По суша, въздух и море
не може нищо да ни спре,
преследваме
защото*

*на Светлето
писмото!*

Но пееха съвсем задъхани и когато най-сетне стигнаха до пощата, бяха изпотени и капнали от умора. Само Костенурката изглеждаше бодрa. И тя първа видя, че на вратата на пощата има табела:

„Затворено до утре сутринта“.

— Закъсняхме! — изплака Светльо. — А сега какво ще правим?

— Чувалят с писмата е вътре! — каза Кучето. — Все пак сме напреднали!

Беше сложило предни лапи на вратата и надничаше през стъклото.

Но другите трима седяха на стъпалото пред входа. Бяха съвсем умърлушени, по-тъжни дори от есенните листа, които падаха бавно над главите им. Кучето спасител отново отпи от коняка си.

И изведнъж...

— Какво е това? — учуди се Светльо.

Земята пред тях се бе раздвижила и ето някаква купчина пръст бързо израсна в лехата пред пощата. Отдолу се подаде една Къртица с черни очила.

— Усецам някого! — каза тя — Кой сте вие?

Явно като всички къртици беше съвсем сляпа.

— Санбернарско куче, професор Кълви, Коки № 1 и едно момченце — каза Кълвачът. — А ти кой си?

— Аз съм Черния Къртис, царят на подземния свят! — каза Къртицата — А как се казва момченцето?

— Светльо! — побърза да каже Кучето.

— Светльоу? — каза Къртицата. Изглежда, искаше нещо да си спомни, защото повтори: — Светльоу?... — И запя:

— Кой като Къртис е

*гангстер велик,
но и Къртис покърти се —
о, трогателен миг! —
щом съгледа момчето
добро и мило,
от маркуча което
го бе спасило!*

— Той е много добро момченце! — потвърди Коки. — Само че е сбъркало нещо и трябва да вземем обратно писмото му от пощата.

— Чудим се как да влезем. Не можеш ли да ни помогнеш, а? — каза Кълвачът.

— Хе-хе! — каза Къртицата — Един от моите тайни ходове излиза точно в блиндираните мазета на пощата. Само че нещо в тази история много ми се вижда като в приказките. Първо трябва да се уверя. Нека Светльоу... Къде е той?

— Ето ме! — каза Светльо, като излезе напред.

Къртицата го опипа:

— Така! Кажи сега „Аз съм българче“!

Светльо застана мирно и издекламира „Аз съм българче“ почти без грешка.

— Не съм сбъркал! — каза радостно Къртицата. — Гласът е същият! Помня, Светльоу, как миналата година, когато лошите деца бяха натикали градинския маркуч в къртичината ми, някой спря крана. Аз се криех точно отдолу и чух едно момченце да казва: „Хайде недейте! Ако вас някой ви удави така?...“

— Той е бил! Той е бил! — намеси се Кучето. — Той изобщо...

— Какво щастие, че пак те срещнах — продължи Къртицата, — сега мога да ти се отплатя, както заслужаваш! Ти беше, нали?

— Да! Да! — каза Светльо.

— Благодаря ти — каза Къртицата. — Не че беше страшно, никой досега не е успял да удави Черния Къртис, но ти имаш добро сърце на гангстер, а това е най-важното!

И тримата с Кълвача и Кучето се хванаха за ръце и затанцуваха, пеейки познатата песен за това:

*ах, колко е радостно,
ах, колко е радостно,
когато доброто лика ти краси...*

— Така — каза Къртис — А сега след мене! Писмото до баба му ни е в кърпа вързано!

И всички си закриха лицата с кърпи.

— Твоите дънки каква марка са? — каза Къртис.

— „Рила“ — каза Светльо.

— Пфу! „Рила“! — каза Къртис — Моите са „Райфъл“ и имат гьонче за пищака!

Светльо забрави за писмото и се разпали:

— Ама аз, като извикам индианците! Знаеш ли ги какви са? Като се метнат на мустангите! Така-так! Така-так! И като ви почнем със стрелите! Дз-з-з!

— Какви индианци? От пластмаса ли? — запита Костенурката.

Но Светльо не ѝ обърна внимание.

— Като ви почнем със стрелите!

— Стига разговори! — каза Къртис. — След мене!

И всички, най-отпред Къртис, след него Кълвачът, после Светльо и последни Костенурката и Кучето се скриха под земята.

А под земята беше тъмно и страшно. Четиримата се блъскаха и спъваха в корените, които стърчаха от стените на прохода. Влага и студ ги облъгнаха. В тъмнината се чуваха гласовете им:

— Страх ли ви е?

— Не.

— Ама никак?

— Никак.

— Все пак някой ако го е страх, може да пее.

— Ой!

— Какво става?

— Кой ме убодде?

— Аз съм, професорът!

— А пък аз помислих...

— Светльо, къде си?

— Тука!

— Къде тука?
— Ето ме!
— Да се преброим!
— Първи!
— Втори!
— Трети!
— Четвърти!
— Къде е Къртис?
— Къртис, къде си?
— Ето ме!
— Защо не се обаждаш? Изплаши ни!
— Тук съм, само че...
— Какво има?
— Тук трябваше да бъде наляво, а пък е надясно.
— Ами сега?
— Да се разделим и всеки...
— Няма да се разделяме! Няма да се разделяме!
— Светльо!
— Ето ме!
— Защо трепериш?
— Студено ми е!
— Ау!
— Какво има?
— Червей!
— Спокойно, не е червей!
— А какво е?
— Гол охлюв.
— Ау!!!

В тъмното не се разбра кой запя първи, но всички подхванаха с треперещи гласове:

— *По суша, въздух и море...*

— А под земята, а под земята? — обади се уплашен Коки №1.
И Кучето промени продължението на песента:

— ... и под земята сме добре...

За щастие скоро в дъното на прохода нещо започна да просветва и четиримата изскочиха в приемната стая на пощата.

Жълто-червените цветове на есента проникваха през стъклата и осветяваха натрупаните колетки, телефоните, голямата теглилка, стенния часовник, който показваше 26 часа, чувала с писмата.

— Запалете! — заповяда Къртицата — Нищо не се вижда.

— Ти нали и така не виждаш, Къртис? — пошепна му Кълвачът.

— За вас говоря! — каза Къртицата — Вие не виждате.

Запалиха лампата и изсипаха чувала с писмата. Получи се толкова голям куп, че не можеше да се разбере как той се беше побрал в чувала.

Кучето започна да чете гласно адресите на писмата:

— Петър Костов, Веселина Станишева, Мария Катранджиева, семейство Григорови, ДИП „Метал“, Антоанета Ценева...

— Как се казва баба му? — запита Къртис.

Кучето вдигна рамене.

— Как се казва баба ти? — попита то Светльо.

— А ти как търсиш, като не знаеш? — учуди се Светльо.

— С обоняние — обясни бързо Кучето, без да вдига поглед от писмата. — Знаеш какво обоняние имаме ние, баскервилските кучета! — после се досети — Всъщност защо ли ги преглеждам, като мога и така!

То разрови купа, подуши го от всички страни и заключи:

— Няма го!

— Сигурно ли си? — запитаха го.

— Моля ви се! — каза то обидено — Ние може да сме... но...

Устните на Светльо пак почнаха да се кривят за плач:

— Ами сега?

Четиримата бяха седнали върху колетите сред разхвърляните писма. Много тъжни.

— Слушай, шефе, ти да не си го пратил самолетно? — запита Черния Къртис.

И Светльо призна:

— Да.

— Много си бързал — каза Къртицата. — Но аз те разбирам. Искал си да зарадваш самотната си баба, нали?

— Да — каза Светльо, като погледна към Кучето.

Но Кучето тъкмо надигаше пак своята бутилка и навярно не беше го чуло.

— Аз Светлето си го обичам! — каза то, като си бършеше муцуната с лапа.

— Обичаш го, но има някои неща — каза Къртицата, — които и един Къртис не може да поправи. „Счупени вази, петна по килима“, както гласи песента. Искаше ми се да ти помогна, но...

— Да, искахме да ти помогнем — каза и Коки.

— Той сам вижда — каза Кълвачът — Няма защо да го убеждаваме.

Четиримата седяха тъжни върху колетите сред писмата.

— Все пак напреднахме още малко — каза Кучето — Знаем вече, че писмото е изпратено с въздушна поща.

Но другите останаха мълчаливи. Есенните листа, жълти и червени, шумяха зад стъклата.

— Никак даже не сме напреднали! — каза Светльо нацупено — Уж ми помагахте!

— Сега вече обиждаш! — каза Кълвачът — Отиваме си!

Той наистина стана и се обърна да си върви.

И Светльо видя написана на гърба му една голяма буква „К“.

— Какво е това? — запита той.

— Кое? — спря се Кълвачът.

— Това на гърба ти!

— А, това ли? — каза Кълвачът — „К“ като Кълвач.

Това беше малко подозрително. Светльо хвана Костенурката, обърна я с гръб към себе си и видя, че и тя има „К“ на корубата.

— А това? — запита той.

— Нищо — каза Костенурката — „К“ като Костенурка.

— А това?

— Ами „К“ като Къртица — каза Къртицата. Защото и тя имаше на гърба си същата буква.

— А това?

Кучето се дърпаше и викаше:

— Аз Светлето си го обичам! — Но Светльо завъртя и него и то също трябваше да си признае — „К“ като Куче.

Светльо беше смаян:

— Вие сте заедно! Вие сте се познавали! Подигравали сте се с мене! Нарочно сте ме бавили! Сега разбрах!

И наистина тримата — Кълвачът, Костенурката и Къртицата — сега го гледаха присмехулно.

— Той всичко разбира! — каза Костенурката — Само дето смята другите за малко бър-р-р-защи...

— И за малко разсеяни... — добави Кълвачът.

— И за малко слепи! — завърши Къртицата, като си свали очилата и се втренчи строго в него.

Само Кучето беше затворило очи и не участваше в подигравката.

— Ама вие сте някаква банда! — извика Светльо.

— Банда? Как смееш? — разгневи се Къртицата. — Ние сме четирите К-та! Комисия за Картотекиране Кой Какъв е!

— Той ни е председателят, макар че се е разнежил! — каза Кълвачът, като посочи с клюн Кучето.

— Разгледахме твоя случай и се оказа, че не само си излъгал баба си, но се опита и да скриеш лъжата си с други лъжи! — каза строго Къртицата — Бил ме спасявал! Не съм го виждала изобщо!

— А аз съм го виждала! Веднъж ме сложи в една щайга и ме остави така цял ден на слънце! — каза Костенурката.

— „Ти ли беше моят спасител?“, „Аз, аз!“ — каза подигравателно Кълвачът.

— За да му помагат като в приказките, човек трябва сам да е бил приказно добър — каза Костенурката. И проточи шия към Светльо — А ти приказно добър ли си?

Светльо мълчеше.

— Ами почти! — каза Къртицата — Спасява всичко живо!

— По-голям санбернарец е от него! — каза Кълвачът, като посочи с клюн Кучето.

Кучето само поклати тъжно глава.

И тримата — Костенурката, Къртицата и Кълвачът — затанцуваха около Светльо, като изменяха нарочно думите на познатата песен:

— *Ах, колко е гадостно,
ах, колко е гадостно,
когато позорът над тебе виси,
но толкоз лъжлив си
и толкоз фалшив си,
че пак се представяш за който не си,
а във същност си беда
за околната среда!*

Кучето седеше настрана и когато Светльо изхлипваше, преглъщаше и то. Неизвестно кога покривът на пощата беше изчезнал и жълто-червените листа трептяха над танцуващите.

— Хайде стига подигравки! — каза Кучето.

— Ти ни извика, пък... Напил се и... Все същият! — каза Костенурката.

Бяха престанали да танцуват.

— Стига толкова! Не разрешавам! — каза Кучето.

— А той защо лъже като разпран? — каза Къртицата.

— Той, че лъже, лъже — каза Кучето, — но и тези приказки: „Ще ти помогнем, защото си ни помагал...“ Приятелства и връзки! Аз Светлето си го обичам! И не мога да понасям детски сълзи!

То извади носна кърпа и изсумтя в нея. После се приближи към Светльо, който се беше дръпнал в един ъгъл и плачеше.

— Стига! — каза Кучето — Мъже сме! Баба ти няма да ти изпраща вече пари, голяма работа!

Но изведнъж стана нещо неочаквано...

— Аз не за това — изплака Светльо.

Кучето го погледна учудено:

— А за какво?

— За да не плаче! — каза Светльо, като се разхълца още по-силно. — Ти нали каза, че щяла да...

Кучето в миг изтрезня и се хвана за главата.

— Абе аз ти казах, ама ти защо не ми каза навреме?!

— Как да не съм? — хълцаше Светльо — Не ме ли чу, като го пеех?

— Не, защото и аз пеех! — каза Кучето — Ау! Какво направих! Много по-рано можех да го извикам!

— Кого? — запита през сълзи Светльо.

— Сега ще видиш! — каза Кучето.

И в същия миг като цирков акробат — але-хоп! — с двойно премятане неизвестно откъде върху теглилката за колети тупна един Мишок.

— Привет! — изцърка той — Кой сте вие?

Кучето започна пак:

— Ние сме Кучето, Кълвачът, Костенурката, Кърт...

Но другите го прекъснаха:

— Стига! Стига!

Мишокът обаче продължи:

— А кое е това момченце?... Ха, Светльо! О, мой спасителю!

— Остави го! Циркът свърши! — каза Къртицата.

— Няма цирк! — каза Мишокът. — Той е! Един от двамата ми спасители! О, щастие! О, радост! Светльо, не помниш ли, когато ме спаси?

Този път Светльо каза:

— Не съм те спасявал! И ти ми се смееш, знам!

— Прав е, стига му толкоз! — каза Кълвачът.

— Но аз наистина! — изцърка Мишокът. И пак се обърна към Светльо: — Не помниш ли когато се хванах у вас в капана?

Светльо не помнеше и Мишокът започна сълзливия си разказ:

— Преди година, останал от малък пълен сирак, аз не познавах живота и неговите опасности и нищо чудно в това, че скоро се полакомих по късчето сирене. Вратичката щракна и — о, ужас! Аз се видях изправен пред страшната алтернатива...

— Каква алтернатива? — попита Костенурката, която не знаеше какво значи тази дума за възрастни.

Но мишокът, развълнуван от спомена, разбра въпроса посвоему.

— Напълно вярно! — каза той — „Кофата или котката“ — нима това е алтернатива? Тъй или иначе, чакаше ме смърт!

И той запя тъжно:

— *Защо са всички мазни*

*наслади и съблазни
все свързани със разни
пружини безобразни?
Какъв ужасен шок
за бедния Мишок!
Ах, във живота
вечно тъй става:
тъжната нота
преобладава!*

И продължи своя разказ:

— Чакаше ме, значи, върна смърт. А както е казал нашият поет „Животът единствен е за всеки от нас — умира Вселената с нашето Аз“. Но съдбата ми се усмихна. На Светльо му стана тъжно за мене, защото беше очаквал да види в капана голям и грозен плъх, пък аз — нека ми бъде позволено да кажа — бях прелестно мишле. И татко му на Светльо, забелязал неговото чувство към мене, каза на майка му, че съгласно приказките най-страшната смърт била да се остави осъденият сам в дивата гора. И макар майка му да беше на друго мнение, той и Светльо ме занесоха с капана в парка — беше есен, красива като тази — и ми отвориха вратичката, и когато изскочих на свобода, татко му каза: „Хайде сега, Светленце, да бързаме, че да стигнем вкъщи преди него!...“ Така ли беше?

— Да! — каза Светльо. — Така беше! Помня!

И очите му блестяха искрено — този път не лъжеше.

— Но аз не се върнах тогава у вас — продължи Мишокът, — а се заселих тук наблизко. Аз съм всъщност от полските мишки, но напоследък, както се смесиха село и град, от време на време прескачам насам... И сега, Светльо, имам за тебе една радостна новина във връзка с писмото ти.

— Каквато и да е, той не я заслужава! — каза Къртицата.

— Заслужава я — каза Мишокът — Наистина се смили над мене.

— А над нас — не! — каза Кълвачът.

— И нашето право повече тежи от твоето! — каза Костенурката — Ето виж!

Мишокът, както казахме, беше застанал на едното блюдо на голямата теглилка за колети и когато Костенурката, Къртицата и Кълвачът скочиха едновременно в другото, той излетя нагоре — толкова по-тежки бяха тримата от него.

— Видя ли? — каза Къртицата — Баба му ще му даде една „радостна новина“!

Кучето само се усмихна. Защото какво стана тогава?

Стана това, че Мишокът пак извика като гимнастик.

— Але-хоп!

И от всички страни върху неговото блюдо скочиха, премятайки се, най-малко десет мишки и мишлета по спортни фланелки. Те се изкатериха в миг едно върху друго и образуваха пирамида. Сега тяхното блюдо натежа. Къртицата, Кълвачът и Костенурката бавно се издигнаха към клоните на дърветата и останаха там безпомощни, докато мишките не раздадоха своите въздушни целувки и не развалиха пирамидата, скачайки обратно — але-хоп — от блюдото на пода.

— Видяхте ли? — каза Мишокът. — Нашето право натежа, защото Светльо спаси не само мене, но и цялото ми бъдещо поколение. А ние, мишките, се размножаваме извънредно бързо. Особено пуснатите от капан.

На това нямаше какво да се възрази. И всички се съгласиха, че урокът, който Светльо беше получил, все пак трябва да завърши щастливо. Най-радостно беше, разбира се, Кучето.

— Отлично! — каза то — Казвай каквото имаш да му казваш!

— Имам да му кажа — каза тържествено Мишокът, — че няма нужда да гони писмото до баба си!

— Защо? — каза Светльо.

— Защото ние го унищожихме! — извика Мишокът — То имаше такова мазно петно на плика, че ние си рекохме: „Сигурно вътре има нещо за гризване!“ Нали така, деца?

— Да, татко, дядо и працядо! — изпискаха в хор всички мишки и мишлета.

— Но когато го отворихме — продължи Мишокът, разбрахме, че петното е от мазната лъжа, която се съдържаше в него — толкоз малък, моля ви се, а да лъже като голям! — и направихме писмото на късчета, съдвкахме го и го изядохме, за да спасим нашия спасител от срама!

— А ти знаеш ли, че е забранено да се отваря чужда кореспонденция? — каза строго Кучето.

Но зад него, наредени като говорещ хор, мишките и мишлетата тържествено издекламираха:

*— Радост велика в сърцата ни блика!
Писмото му ние изядохме с плика
веднага когато родът ни дочу,
че желае това санбернарското куче!*

И Кучето не можа нищо да отговори.

— Деца! Какво да ги правиш? — оправда се Мишокът — Така или иначе, сега ти, Светльо, можеш да спиш спокойно, вместо да сънуваш:

*страшни работи,
свързани с баба ти!*

— Ама това сън ли беше? — попита Светльо.

Всички се усмигнаха.

— И още е — каза Кучето.

Усмивката му беше една такава, особена.

*— Тез кълвачи разбивачи, костенурчи номера... —
каза то.*

— Всичко сън било е, значи? — попита Светльо.

— Сън, фантазия, игра! — каза Кучето и прибави:

— Или в научна проза — внушение, хипноза!

— А писмото? — попита Светльо.

— Няма никакво писмо — каза Кучето — Ти само се готвеше да го напишеш и изпратиш. Аз ти казах: „Представи си, че си го изпратил!“ И ти си представи. Това е всичко.

— Ама защо ми каза? — каза Светльо.

— За да те спася, нали ти го заявих още в началото! Защото има постъпки, драги Светльо, които са невъзвратими. И при тях единственото спасение е да не бъдат правени! За теб само, понеже е насън, допуснахме едно изключение.

И то запя за втори път:

*— Затуй моят голям санбернарски съвет е:
дечица, щом почвате нова игра,
за минутка се спрете и за миг проверете
дали тя е наистина чак толкоз добра
и отложете я, ако сте с чувство,
че може би пакост е!*

После се обърна към Светльо:

— Хайде, бързай сега към къщи, че когато спи, човек най-лесно настива! Досънуване!

— Досънуване! — каза Светльо.

Пощата беше съвсем изчезнала и всички бавно започнаха да се изтеглят, като продължаваха да гледат към Светльо. Гласовете им ставаха все по-бледи и по-сънни:

— Досънуване, Светльо, б-р-р!

— Досънуване! И умната!

— Досънуване, шефе!

— Досънуване, цър-р-р!

— Досънуване, досънуване...

Но Кучето изведнъж се върна към Светльо:

— Ще те придружа. Забравих си тромпета у вас.

Взе Светльо на гърба си (това разбираше под „придружаване“) и го понесе в тръс към стаята му.

Ето го креватчето с отметнатото одеяло, ето ги пластмасовите индианци...

— Трябва да си измия крачетата — каза Светльо, макар че никак не му се искаше.

— Този път ще направим изключение — каза Кучето и внимателно го катурна от гърба си в креватчето.

— Ами сега ще имам само шест индианеца — каза сънно Светльо, вече заровил бузката си сред тях.

— Да — каза кучето, като го завиваше — но ти повтарям, че си прекомерно умен, меко казано.

— Защо? — каза съвсем сънно Светльо.

— Защото щом са само шест и пак надвиват враговете, значи са по-храбри! — каза Кучето.

И на това Светльо нищо не успя да отговори. Така си беше.

— И после — продължи Кучето, — ще те попитам още нещо:

*как точно зарад тях можеш
да я измислиш таз лъжа.*

Не си ли чувал, че индианците са прочути с това, че никога не лъжат! Просто не могат!

То погледна към Светльо и като видя, че той вече спи, прибави на себе си:

— ... И затова са цъфнали толкова!

А навън есенните дървета размесваха листата си и сега вече беше ясно, че цветовете им затуй се виждаха и нощем, защото Светльо ги гледаше през съня си. Но пак можеше да се каже в стихотворение:

*Ах, колко е хубаво! Листата на всички
сякаш от блокче за водни боички,
и ясенът, който цял в пламък червен е,
се моли на бука: — Дай жълто на мене! —
а жълтият бук му отвърща: — Съгласен,
но дай ми ти първо червенко от ясен! —
И те се разменят и всичко това е
и пъстро, и ярко, и Светльо не знае,
че тази картинка, макар и красива,
подобно на него, е малко лъжлива,
че тя, като детска картинка със фокус,
е весела външно, а всъщност — не толкоз,
защото...*

Кучето взе тропета си, седна на ръба на Светловото креватче и засвири сред есенните листа.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.